

**Використання стратегії м'якої сили у
формуванні нового зовнішньополітичного
образу Китаю**

М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю

У теорії міжнародних відносин м'яка сила – це елемент зовнішньої політики, який застосовується державами для збільшення свого впливу завдяки привабливості її цінностей та інститутів.

Сформульована американським політологом Джозефом Наєм, концепція м'якої сили апелює до трьох основних компонентів – культури, політичної ідеології та дипломатії.

М'яка сила з китайським відтінком

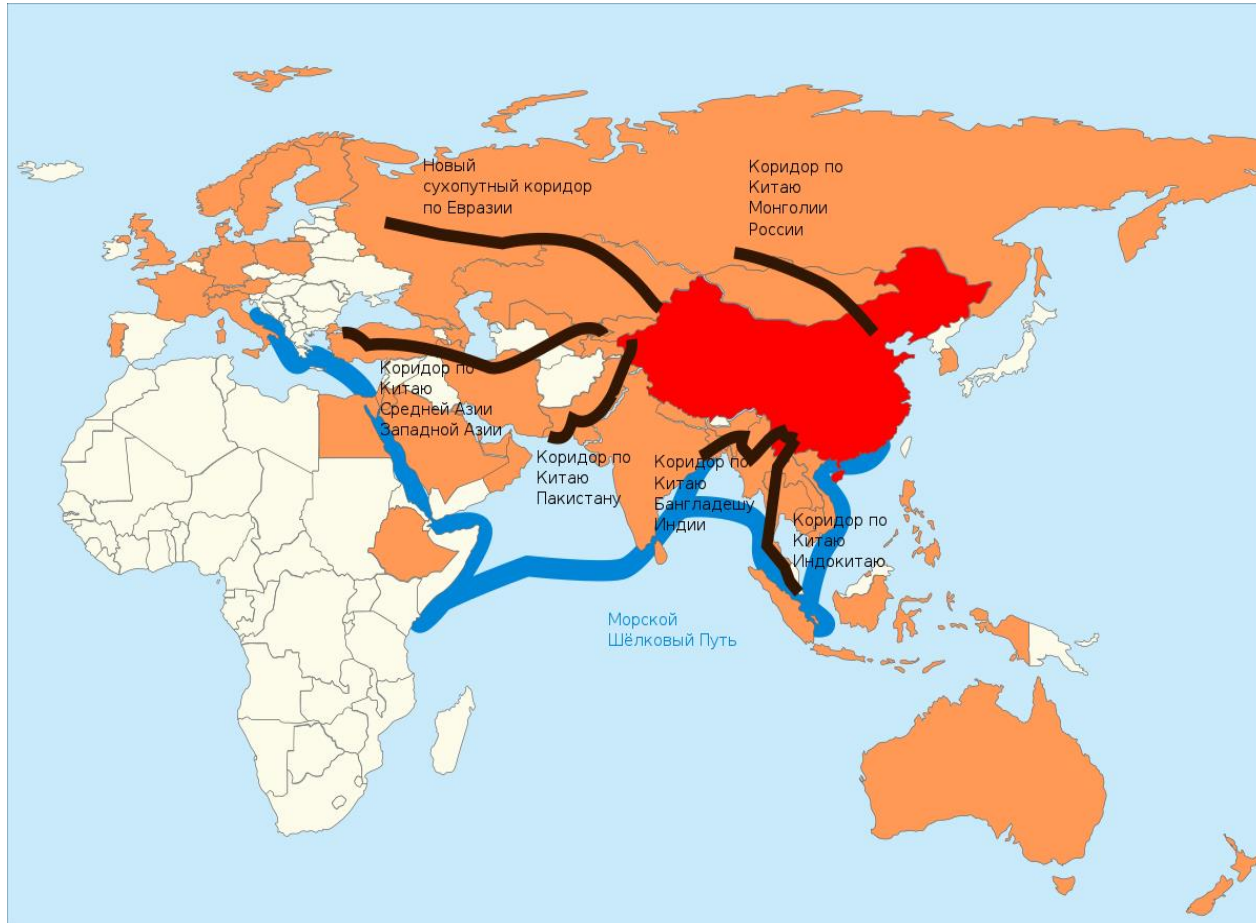

Уперше КНР ввела в дискурс поняття м'якої сили в 1993 р., коли тодішній член Політбюро КПК Ван Хунін запропонував використовувати теорію Ная для вироблення стратегії протидії поняттю «китайської загрози», що поширилося разом з претензіями КНР на території в Східнокитайському й Південнокитайському морях. Про концептуалізацію м'якої сили як методу зовнішньої політики Пекін став дбати вже у XXI столітті.

На 17-му з'їзді КПК у 2007 році вдалося дійти висновку, що м'яка сила повинна базуватися на демонстрації розвитку китайської соціалістичної системи та поширенні автентичної китайської культури, а вже у 2014 році Сі Цзіньпін заявив, що КНР мусить «збільшити свою м'яку силу, дати поштовх хорошому китайському наративу й краще донести послання про країну світові».

Економічні важелі впливу

Найбільший внесок у створення іміджу Китаю як країни, яка допомагає розвиватися іншим, здійснила запущена лідером Китаю Сі Цзіньпін у 2013 році ініціатива «Один пояс, один шлях», яка передбачає 1 трлн доларів інвестицій учасниками якої можуть стати понад 60 країн.

Мета ініціативи — використати багатство і промислові ноу-хау Китаю для створення нового виду глобалізації, притягуючи країни та компанії на китайську орбіту, очолити глобалізацію 2.0.

Допомога іншим країнам

Іншим способом для Пекіна покращити свій міжнародний імідж є його постійна допомога для країн, що постраждали від стихійних лих чи інших катаклізмів: допомога Африці в боротьбі з вірусом Ебола, постачання добрив і продовольства Північній Кореї після тайфуну чи діяльність китайської пошукової команди в Непалі після землетрусу.

Допомога під час пандемії COVID-19

Підтримка держав у скрутному становищі стала особливо актуальною у 2020 році під час пандемії COVID-19, коли з Китаю летіли сотні бортів з лікарями, масками, медикаментами, та іншим медичним приладдям у країни Європи, Азії, Африки та Латинської Америки.

Публічна дипломатія

У 2010 році чотири найбільших урядових китайських медіа – China Central Television, Xinhua News Agency, China Radio International і China Daily – оголосили про відкриття своїх офісів по всьому світу, а також почали публікувати інформацію багатьма мовами.

Це дозволило Пекіну впливати на формування думки про міжнародні події з китайської точки зору й просувати свої наративи.

Xinhua News Agency сьогодні стала найбільшим у світі ЗМІ, що має понад 180 закордонних офісів і за рівнем охоплення аудиторії перевищує такі медіа, як Reuters.

Привабливість культури

Колишній президент держави Ху Цзіньтао стверджував, що «велике оновлення китайської держави супроводжуватиметься розквітом китайської культури», тож одним із першочергових завдань для КНР стало ефективне проведення культурної дипломатії.

Інститути Конфуція в контексті політики м'якої сили стали китайськими освітньо-культурними установами, що створюються на основі закордонних навчальних закладів, фінансуються урядом КНР.

Понад 500 інститутів Конфуція по всьому світу

Інститути Конфуція стали інструментом збільшення політичного впливу Пекіна: чим більше людей вивчають китайську мову та проникаються китайською культурою, тим легше китайському уряду долати стереотипи про країну.

Майбутнє китайської м'якої сили

- М'яка сила є зовсім новим компонентом в китайській стратегії: про питання свого сприйняття Пекін почав дбати лише у XXI столітті з прийняттям у 2003 році доктрини мирного піднесення Китаю та виникненням у 2004 році концепції «гармонійного світу», які обумовили необхідність інституційного вдосконалення країни, її залучення до глобальної економічної інтеграції та мирного співіснування.
- Відносно негативне сприйняття суспільно-політичної моделі КНР зовсім не означає, що їй не вдається накопичувати м'яку силу. Навпаки, цей фактор посприяв тому, що держава виробила власний підхід до реалізації цієї стратегії, акцентуючи насамперед на привабливості своєї економічної моделі та культури.
- Британська незалежна консалтингова компанія Brand Finance щорічно публікує рейтинг країн за рівнем їхньої м'якої сили, він складається на основі таких факторів, як визнання, репутація та вплив, у 2020 р. КНР посіла 5 місце у світі.